

nr. 15 - najaar 2011

HOVO
Utrecht

De diepte in
met HOVO Utrecht!

magazine

- ❖ NIEUWS
- ❖ ACTIVITEITEN
- ❖ INFORMATIE

DIT MAGAZINE WORDT UITGEGEVEN IN SAMENWERKING MET DE VRIENDEN VAN HOVO UTRECHT

Beste Cursisten,

De opening van het cursusjaar 2011-2012 op 8 september stond in het teken van het afscheid van onze voorzitter professor dr. Harry Voorma en ons bestuurslid mevrouw drs. Mariëtte Braakman. Als muzikale verrassing en als dank voor hun jarenlange inzet hadden we het Utrechtsch Studenten Concert bereid gevonden om een concert te geven.

Het is een prachtig concert geworden. En voor wie er niet bij kon zijn of voor hen die het concert nog eens willen beluisteren en zien even klikken op www.hovoutrecht.nl HOVO VIDEO! Daar kan ook de lezing van professor dr. Hennie Lamers worden bekeken.

Trouwens, als u toch op onze site bent, kijk dan ook even naar de nieuwste activiteiten van Achter de Schermen. Dit programma blijkt bij u zeer in de smaak te vallen, want de meeste activiteiten worden regelmatig overtekend. En mocht u nog afreizen naar Bangladesh dan kunt u daar een riksja aantreffen, die gesponsord is door de Hovisten die hebben deelgenomen aan het bezoek aan NedTrain in Haarlem, de voormalige lijnwerkplaats van de Nederlandse Spoorwegen.

NS Riksja nr. 42 in de NS kleuren

‘Achter de Schermen’ activiteit met een maatschappelijk randje.

In aansluiting op het bovenstaande: in januari ging HOVO Utrecht op bezoek bij NedTrain Haarlem, in het kader van het project ‘Achter de Schermen’. De deelnemersbijdrage voor die activiteit wordt door NedTrain ter beschikking gesteld aan HoofdGeBouw -V, het sociale hoofdkwartier van de Nederlandse Spoorwegen.

Van dat geld (275,00 euro) schaft HGB-V voor Bangladesh Riksja's aan, de z.g. OV-Riksja. Inmiddels zijn dat er 50 in getal!

Dit heeft er toe geleid dat er inmiddels in Bangladesh een Riksja rondrijdt (NS nr. 42), gesponsord door de deelnemers aan de excursie en dus door HOVO Utrecht.

De officiële overdracht vond plaats in mei, compleet met Certificaat en foto's. Dit certificaat treft u hier aan, de foto hierboven.

Een mooi maatschappelijk neveneffect van een mooie AdS excursie! Volgend jaar weer!

Inmiddels zijn al onze cursussen van start gegaan en het aantal cursisten blijkt weer hoger dan vorig jaar. Daarmee complimenteer ik onze coördinatoren, want zij zijn het die een buitengewoon gevarieerd en kwalitatief goed programma hebben samengesteld.

alg. coördinator HOVO Utrecht
drs. Gerard W. van Dorp

We horen regelmatig van onze cursisten dat zij het juist zo aardig vinden dat ze tijdens de bijeenkomsten van een cursus in een relatief kort bestek stap voor stap worden meegevoerd door de soms ingewikkelde materie. Of zoals een van hen dat zo treffend zei; ‘het is als het rechtleggen van de draden van een weefpatroon’.

Dat lijkt mij dan ook de functie van ons hoger onderwijs: verbanden leggen en onze cursisten in staat stellen zich een goed beeld van een onderwerp te vormen. Om die reden hebben we het ook aangedurfd om de promotie cursus voor het schrijven van een promotievoorstel in ons aanbod op te nemen.

Na dit jaar zal blijken wie van de cursisten van professor dr. Meindert Fennema het aandurft om ook het promotiepad in te slaan.

En voor alle anderen die studeren bij HOVO Utrecht om een bepaald vakgebied te verkennen of in een bepaald onderwerp wijzer te worden, hoop ik dat het u vooral ook plezier mag verschaffen.

Drs. G. W. van Dorp

het certificaat

De nieuwe voorzitter van HOVO Utrecht

Naar HOVO-begrippen is hij jong, de nieuwe voorzitter: 58.

Zelf wijst hij er op dat HOVO-onderwijs openstaat voor iedereen vanaf 50 jaar. Aan de deur zou hij dus niet worden geweigerd.

door Ineke Oomen

Oedzge Atzema

Een kennismaking...

Een introductie

Oedzge Atzema studeerde sociale geografie in Groningen. Bij het toenmalige ministerie van CRM schreef hij een doctoraalscriptie over de verminderde leefbaarheid in dorpen. Daarna ging hij werken bij de Planologische Dienst van de provincie Zuid-Holland. In 1980 werd hij universitair docent in Nijmegen, waar hij promoveerde. In 1986 kwam hij naar Utrecht, waar hij in 2002 benoemd werd tot hoogleraar Economische Geografie. Hij vervulde verscheidene bestuurlijke taken, onder andere als voorzitter van het departement Sociale Geografie en Planologie en als vice-decaan van de faculteit Geowetenschappen. Zijn hart ligt echter bij het onderwijs. Hij is ook buiten de universiteit een veelgevraagd spreker.

Kracht, kansen en bedreigingen

Atzema is de vertrekkend voorzitter – Harry Voorma – erkentelijk voor de bloeiende organisatie die hij achterlaat. De kracht van HOVO Utrecht ligt volgens hem in de motivatie van alle deelnemende partijen, de deskundigheid van de docenten en de betrokkenheid van cursisten, vrijwilligers en organisatoren. Hij noemt HOVO Utrecht een voorbeeld van goede samenwerking tussen Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, Hogeschool Utrecht/Amersfoort, Universiteit voor Humanistiek en Faculteit Katholieke Theologie Universiteit van Tilburg. De kwaliteit van de cursussen en het ruime aanbod van onderwerpen oefenen een aantrekkingskracht uit die reikt tot ver over de regionale grenzen. Het kleine organiserend apparaat werkt op professionele wijze. Vanuit deze sterke punten wil Atzema verder bouwen aan de kwaliteit van het onderwijs.

Hij hoopt dat HOVO Utrecht de leeftijdsgroep onder de 65 jaar meer weet te vinden, zonder dat dit ten koste gaat van het karakter van het aanbod. Dat zal geen gemakkelijke opgave zijn, omdat deze leeftijdsgroep nu al zwaar is onderpraten en luisteren...

vertegenwoordigd en de druk om langer te blijven werken toeneemt. Verjonging van de doelgroep is voor hem geen doel op zich, maar wel belangrijk voor de continuïteit en vitaliteit van het

Prof. dr. Oedzge Atzema

interactieve onderwijsaanbod. Daarnaast noemt hij het experiment om ondersteuning te bieden bij het opstarten van een promotietraject een interessante innovatie. Hij volgt dit initiatief met veel belangstelling en is benieuwd naar de ervaringen van de deelnemers.

HOVO Utrecht is in zijn ogen een open organisatie die kennismakelaar is tussen geïnteresseerde cursisten en deskundige docenten. Daarbij is HOVO Utrecht afhankelijk van de faciliteiten van de deelnemende partijen. Als iedereen zich aan de gemaakte afspraken houdt, is er geen vuiltje aan de lucht. Maar waakzaamheid is geboden. Het hoger onderwijs heeft immers te maken met bezuinigingen. Ook in dit opzicht is volgens Atzema kwaliteitszorg geboden. Hoe hoger de kwaliteit van het onderwijs, des te sterker staat HOVO in de eventuele discussie over financiën. Het huidige systeem van evalueerbaarheid van de cursussen is een goed meetinstrument voor kwaliteit. Wellicht kunnen we nog iets leren van alternatieve methoden die nu in het hoger onderwijs worden ontwikkeld.

Kennis en cultuur

De stad Utrecht afficheert zich als centrum van kennis en cultuur. HOVO past prima in dit 'handelsmerk'. Volgens Atzema zijn we aan onze stand verplicht om goed hoger onderwijs voor ouderen te bieden. Als economisch geograaf kijkt hij daarbij niet alleen naar de culturele, maar ook naar de utilitaire betekenis van kennis. Kennis verrijkt de samenleving. Dat is niet alleen een kwestie van jong talent, maar ook van rijp talent. Als er met meer kennis van zaken wordt gediscussieerd dan worden we daar met z'n allen beter van. Doorpratend lanceert Atzema nog een idee. Laat naast ervaren docenten ook jonge talentvolle wetenschappers eens vertellen over hun onderzoek. Niettemin is Atzema er zich van bewust dat hij als voorzitter van het bestuur zich niet met de inhoud van de cursussen zal bezighouden. Daarvoor bestaan andere gremia. Bovendien, wat goed loopt, moet goed blijven lopen. Wel zal hij met grote belangstelling het aanbod van het onderwijs volgen.

Het is duidelijk: HOVO kan met deze voorzitter met veel vertrouwen zijn weg vervolgen en, waar mogelijk, nieuwe wegen inslaan! <

Hallo, is daar iemand...?

Hallo, is daar iemand...?

Op 8 september j.l. werd het cursusjaar 2011-2012 van HOVO Utrecht geopend in de aula van het Academieggebouw van de Universiteit Utrecht aan het Domplein, met toespraken, een lezing en een afscheid...

Door **Gert Rauws**

De middag begon heel onschuldig, hoewel er opvallend veel audiovisuele apparatuur stond opgesteld en het podium meer gevuld was met stoelen en kleinmeubilair dan gebruikelijk.

Na een welkomstwoord van drs. Gerard W. van Dorp, algemeen coördinator HOVO Utrecht, werd het HOVO-seizoen geopend door prof.dr. A.J. Denaux, decaan van de Faculteit Katholieke Theologie aan de Universiteit van Tilburg. Daarnaast is hij aan diezelfde Universiteit verbonden als hoogleraar Nieuwe Testament.

De spreker liet de uitdaging die de lezing van professor Lamers voor hem moest inhouden niet liggen. In een genuanceerd en vernuftig betoog plaatste hij andere gezichtspunten naast die van de huidige natuurwetenschappen. Voor de gelovige heeft het heelal, volgens spreker, een extra dimensie. De mens heeft meerdere uiteenlopende vermogens om te luisteren naar de Kosmos.

Prof. Lamers: een beeldend college

De lezing van prof. Lamers: 'Hallo, is daar iemand?' had als uitgangspunt een relatief recente ontwikkeling in de astronomie: de studie van de exoplaneten.

Maar eerst gaf hij een korte inleiding in de kosmologie: Sterren zijn in hun structuur in principe vergelijkbaar met onze zon. Het zijn gloeiende gasbollen, zó groot dat de zwaartekracht de atomen bij elkaar houdt. Sterren zijn niet stabiel, maar doorlopen een levensweg. Voortdurend ontstaan er sterren en vergaan er andere. Alleen is de tijdschaal erg groot, sterren worden vele miljarden jaren oud. Alle sterren die wij individueel kunnen herkennen liggen in ons (melkweg)stelsel. Het naastbij sterrenstelsel, de Andromedanevel, ligt op 2×10^6 lichtjaar afstand ($1 \text{ lichtjaar} = ca \ 9,5 \times 10^{12} \text{ km}$). In de Andromedanevel kan men vanaf de aarde alleen de allerhelderste individuele sterren herkennen. De rest gaat op in de grote vlek van sterrenlicht.

Als men leven zoekt dat vergelijkbaar is met dat op Aarde, dan is dat slechts mogelijk binnen een smalle zone van fysische en chemische omstandigheden. Binnen ons zonnestelsel voldoen alleen de Aarde en wellicht Mars aan de eisen. Op Mars kan leven hebben bestaan, want rivierbeddingen getuigen van stromend water. Echter, een paar miljard jaar geleden is de luchtdruk er zo laag geworden dat er nu geen water meer op het Marsoppervlak is. Eronder is wél veel water en daar zou het leven zich in primitieve vorm kun-

nen hebben teruggetrokken.

Analytisch onderzoek van meteorieten en experimenten met elektrische ontladingen in atmosfeermodellen hebben aangetoond dat biologisch belangrijke moleculen ook in vitro kunnen worden gevormd als startpunt voor ontstaan van leven. De vraag is nu: circuleren er planeten om andere sterren?

Wel, in ons melkwegstelsel met zijn honderden miljarden sterren is het zeer waarschijnlijk dat er om miljarden sterren exoplaneten circuleren. Maar hoe is dit aan te tonen? Exoplaneten kunnen worden opgespoord door schommelingen van een ster als gevolg van zwaartekracht-interactie met een planeet te meten middels het Dopplereffect en door meting van periodieke lichtfluctuatie door transit van planeten tussen moederster en de aardse waarnemer. Bij ruim 500 sterren in ons stelsel zijn tot dusver 603 exoplaneten aangetoond. Men mag dus wel aannemen dat exoplaneten frequent voorkomen, en dat er dan ook exoplaneten zullen bestaan met eigenschappen die compatibel zijn met leven.

Hoe kunnen wij intelligent leven aantonen op exoplaneten? Door met een netwerk van radiotelescopieën als boodschappen interpreteerbare signalen op te vangen en te decoderen. Daarnaast zal de Darwin-satelliet optische sporen van ozon zoeken als markerder van levensprocessen.

Een optimistische schatting van het vóórkomen van intelligent leven in ons sterrenstelsel is 107, een pessimistische schatting: 100=1: onze Aarde. Laten wij dus zuinig zijn op onze Aarde, zij kan zeer zeldzaam zijn.

Na deze spannende lezing werden aftredende bestuursleden van HOVO Utrecht, en met name professor Harry Voorma, na een 10-jarig voorzitterschap, feestelijk uitgeluid met een voor velen verrassend concert door het competent en enthousiast musicerende Utrechtsch Studenten Concert.

Met enige vertraging kwam het HOVO-volk ten slotte in de Maske-radezaal aan om elkaar te ontmoeten en te spreken. <

Kennismaken met drs. Paul Boon

Coördinator HOVO Utrecht - Universiteit voor Humanistiek

Door Engelen Verhoeff

PROFIEL

Wie: Paul Boon, gehuwd, twee kinderen

Woonplaats: Driebergen

Werk en studie: ik ben in de fase van het prepensioen, ik heb een kleine aanstelling aan de UvH, ik doe de fulltime master Geestelijke begeleiding, ook aan de UvH.

Hobby en vermaak: ik lees veel, zie zeer diverse films in het LHC, en dit jaar heb ik het laatste stuk van de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela gelopen, waaraan ik 17 jaar geleden was begonnen.

Paul Boon is een kersverse coördinator, zijn aanstelling is op het moment van ons gesprek, in het gebouw van de Universiteit voor Humanistiek, acht weken oud. Hij heeft een zeer gevarieerd werkend leven gehad, waarin werken met mensen een steeds voornamere rol is gaan spelen. Tijdens zijn studie economie aan de Erasmus Universiteit begeleidde hij al groepen eerstejaars; zijn eerste baan was Studiebegeleider Propedeutisch jaar van de Vrije Hogeschool in Driebergen, waar hij later werkte als secretaris.

In een latere periode heeft hij gewerkt als hoofd financiën en beheer, faculteit Theater, HKU en als beheerder van een complex voor zelfstandig wonen voor senioren. Naast zijn werk was hij vrijwilliger bij Buddy-netwerk Utrecht en nu – naast zijn studie – bij een hospice in Zeist. Een gedeelte van zijn tijd besteedt hij aan bestuursfuncties in kleine stichtingen met een ideële doelstelling. Paul is tijdens al deze werkzaamheden in aanraking gekomen met zeer veel verschillende mensen in uiteenlopende werksituaties. Het coördinatorschap, waarvoor kunnen omgaan met mensen en enig praktisch organisatietalent onmisbaar zijn, zal niet tevergeefs een beroep doen op zijn ervaring.

Hoe is hij terechtgekomen op de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht?

Paul vertelt dat zijn dochter heeft overwogen aan deze instelling te gaan studeren, dat uiteindelijk niet heeft gedaan, maar dat hij zich inmiddels had verdiept in het programma en de doelstellingen van de UvH en tot de conclusie was gekomen dat de studie Geestelijke Begeleiding heel goed aansloot bij de in zijn werk opgedane ervaring. Inmiddels heeft hij de premaster achter de rug, dit jaar begint hij aan de master. Op de vraag of hij

denkt zijn over drie jaar te behalen graad ook nog in werk om te zetten, antwoordt hij lachend dat dat zeker tot de mogelijkheden behoort.

Hoe is hij coördinator geworden?

Paul was op zoek naar aanvullend werk naast zijn studie; dit werd hem aangeboden door een van de medewerkers van de UvH. Sindsdien heeft hij zich verdiept in de HOVO-doelstellingen en het cursusaanbod.

We spreken over het cursusaanbod van de UvH zoals het in de cursusgids van dit jaar beschreven staat. De onderwerpen van de cursussen zijn vanzelfsprekend sterk gerelateerd aan het studieaanbod van de UvH aan zijn dagstudenten. Paul geeft een indruk van de inhoud en de gang van zaken tijdens de colleges die hij volgt. Er ligt naast kennisverwerving grote nadruk op vaardigheden, reflectie, beroepsvorming; het is zeker niet vrijblijvend. Het onderwijs is veelal niet frontaal. Voor HOVO-studenten wordt een andere benadering gekozen, deze zijn vooral uit op kennis, verdieping en ontwikkeling.

Wat doet een coördinator, of liever, wat gaat een coördinator doen?

Paul ziet zijn taak als deels praktisch, deels inhoudelijk, waarbij het eerste zeker in het begin zal overheersen. Het is van groot belang dat de HOVO-cursisten weten waar ze moeten zijn, dat

ze zich thuisvoelen in het gebouw en dat ze weten wie wie is in deze omgeving. Hij ziet zichzelf als aanspreekpunt voor de cursisten en voor degene die de cursus geeft. Hij voelt zich verwant aan de ideeën van HOVO, waar veel cursisten door het opdoen van nieuwe kennis en nieuwe inzichten actief zijn geven aan hun leven, zoals hij dat zelf doet in zijn vrijwilligerswerk en door zijn studie. <

Paul Boon voor de deur van de Universiteit voor Humanistiek

Nieuwjaarsbijeenkomst 2012

Prof. dr. Oedzge Atzema
voorzitter HOVO Utrecht

Wij nodigen u uit voor de traditionele Nieuwjaarsbijeenkomst op donderdag 19 januari 2012, aanvang 15.00 uur (inloop vanaf 14.30 uur) in de AULA van het Academiegebouw aan het Domplein te Utrecht.

Het programma luidt:

- Welkom door de algemeen coördinator van HOVO Utrecht
- Nieuwjaarswens door onze voorzitter prof.dr. Oedzge Atzema
- Nieuwjaarslezing 'De Gouden Eeuw' door prof.dr. Maarten Prak
- Afsluiting met warme wijn en oliebollen

Vooraf aanmelden is noodzakelijk, gezien de beschikbare plaatsruimte.

U kunt dat doen door een mailtje te sturen aan hovo@uu.nl

Maar u kunt ook bellen met 030-25 33 197 ma t/m do of het antwoordapparaat inspreken.

Toelichting bij de lezing: De Gouden Eeuw

De gouden Eeuw is een periode geweest waarin de Nederlandse economie tot grote bloei kwam, de handel met de ons omringende landen groeide, andere continenten werden ontdekt en de steden zich uitbreidden. Er woonden ongeveer 2 miljoen mensen in Nederland. Maar er waren grote verschillen tussen arm en rijk. Nederland als geheel werd rijk en machtig. De kunst en de wetenschap bloeiden op. Anthonie van Leeuwenhoek maakte de eerste microscoop en Jan Swammerdam onderzocht er insecten mee. Christiaan Huygens vond de eerste slingerklok uit. Hugo de Groot was een beroemd schrijver. De groeiende welvaart schiep veel werkgelegenheid. In de aangrenzende landen was dat anders en daardoor trokken velen weg uit de gebieden waar weinig of geen werk was naar de Republiek. Ook andersdenkenden die vervolgd werden vonden hun weg naar ons land; arbeidsmigratie is van alle tijden.

Mercurius door Artus Quellinus

Echter, vanaf de jaren zestig en zeventig van de zeventiende eeuw werd de economische neergang zichtbaar. Een groot aantal factoren heeft een bijdrage geleverd aan

deze terugval. De opkomst van de twee grootmachten Engeland en Frankrijk zorgde voor destabilisatie van het machtsevenwicht en dat had twee belangrijke gevolgen. De angst voor machtsverlies noodzaakte de Republiek om mee te gaan met een dure wapenwedloop die een behoorlijke tol zou eisen van de staatskas. Enerzijds betekende dit hogere belastingen en anderzijds meer kosten voor het leger, wat leidde tot een grotere staatsschuld. Ook was er door het verstoorde machtsevenwicht sprake van een nieuwe golf van protectionisme. De Republiek beschikte over een kleine thuismarkt en was gebaat bij een volledig vrije markt. Vrije handel, waar ook ter wereld, was dan ook de basis voor het succes van de Republiek. Het protectionisme was op zijn beurt een gevolg van het heersende 'mercantilistische' gedachtegoed, waarbij werd gesteld dat invoerheffingen het land alleen maar ten goede zouden komen. De Vrede van Utrecht in 1713 deed ten slotte definitief afbreuk aan de rol van supermogendheid, die de Republiek de eeuw daarvoor had gespeeld.

Prof.dr. Maarten Prak zal op zijn eigen boeiende wijze de Gouden Eeuw voor ons doen leven en parallellen proberen te trekken naar de periode waarin wij leven. Een periode die ook gekenmerkt wordt door grote welvaart, (met een gemiddeld bruto jaarinkomen van 30900 euro staat Nederland na Luxemburg op de tweede plaats in de Eurozone), grote staatsschulden in de eurozone, veel arbeidsmigratie, en politieke en economische onevenwichtigheden in de eurozone. <

Oude Rijn, Leiden

Kort Curriculum Vitae prof. dr. Prak

Prof.dr. M. Prak (1955) is hoogleraar Sociale en Economische Geschiedenis aan de Universiteit Utrecht en tevens directeur van het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur (OGC). Zijn specialisme is de sociale en economische geschiedenis van steden in de vroegmoderne periode in Nederland en Europa. In dat verband publiceerde hij onder meer artikelen over armoede, burgerschap, gilden, regenten en schutterijen. Voor een breed publiek publiceerde hij in 2002 Gouden Eeuw: het raadsel van de Republiek. Gouden Eeuw is tevens een overzichtswerk waarin het voornaamste historische onderzoek van de afgelopen decennia is samengevat. Prof. Prak speelde ook een belangrijke rol bij de publicatie van de twee publicatiesreeksen: Geschiedenis van Amsterdam en Plaatsen van Herinnering. <

Vrienden van HOVO Utrecht

van de bestuursafdeling, door Paula de Smidt, voorzitter

In 2012 bestaan de Vrienden 15 jaar. Dankzij de inzet en het enthousiasme van Vriendenbesturen en cursisten in heden en verleden kunnen we nu dit derde lustrum vieren. Het stelt ons in staat activiteiten aan te bieden die aansluiten bij de wensen van HOVO Utrecht cursisten. Zijn de Vrienden voor u een belangrijk onderdeel van uw HOVO leven, geef u op als donateur! Er zijn inmiddels 550 donateurs. Vrienden hebben wij echter nooit genoeg!

www.vriendenhovoutrecht.nl

Ter gelegenheid van dit lustrumjaar organiseren wij excursies naar twee bijzondere tentoonstellingen en een bijzondere Vriendendag. Meer informatie bij lustrumactiviteiten.

Wijzigingen in het bestuur

Na zeven jaar secretaris geweest te zijn in het Vriendenbestuur heeft Marja Gelderman aangegeven het rustiger aan te willen gaan doen.

Het bestuur is Marja zeer erkentelijk voor haar inzet, enthousiasme en haar positieve instelling. Zij blijft aan als lid van het bestuur.

Engelien Verhoeff neemt het stokje van haar over. Zij is reeds afgevaardigde van de Vrienden naar de coördinatorenvergadering en sinds september tevens lid van de programmacommissie van de Hogeschool Utrecht.

Wij zijn zeer verheugd dat Engelien Verhoeff deze taak op zich heeft kunnen nemen.

Berichten naar het emailadres van Marja worden tot 1 januari 2012 doorgezonden naar verhoeff@zonnet.nl, 030-2316330.

Astrid Kuiper heeft aangegeven om persoonlijke redenen het Vriendenbestuur en de programmacommissie van de Universiteit Utrecht per 1 januari 2012 te verlaten. Het bestuur respecteert haar beslissing.

Bestuurssamenstelling vanaf heden

Paula de Smidt	voorzitter, lid HOVO Bestuur
Mathee Valetton	penningmeester, lid programmacommissie UU
Engelien Verhoeff	secretaris, lid programmacommissie HU, coördinatorenvergadering
Joop Ross	hoofdredacteur HOVO Magazine

vriendenmiddag 2011

Napoleon Bonaparte

de jonge Corsicaan

Maandagmiddag 28 november 2011 houdt *Prof. dr. Jan Hoffenaar*, Nederlands Instituut voor Militaire Historie te Den Haag en bijzonder hoogleraar aan de Universiteit Utrecht, een korte inleiding over de betekenis van Napoleon Bonaparte. *Drs. Christiaan van der Spek*, gestationeerd bij het NIMH te Den Haag en promovendus aan de Universiteit Utrecht, houdt een voordracht getiteld, 'Napoleon, Militair Genie of Overschatte Generaal'?

Dr. Jos Gabriëls, senior onderzoeker bij het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (KNAW) zal spreken over 'Napoleon, Die Grote Onbekende'.

Plaats: Aula, Academieggebouw van de Universiteit Utrecht,

Domplein 1 te Utrecht

Tijd: 13.30 uur welkom koffie/thee

Sluiting: 18.00 uur.

Aanmelden: verhoeff@zonnet.nl of 030-2316330

Napoleons leger trekt terug over de Berezina

Lustrumactiviteiten

Museum Ludwig Keulen, donderdag 1 maart 2012

Ter gelegenheid van het derde lustrum wordt die dag een excursie georganiseerd naar dit bekende museum, inclusief de tentoonstelling

'VOR DEM GESETZ',

Skulpturen der Nachkriegszeit und Räume der Gegenwartskunst

van de vertrekkende conservator prof. Kasper König.

Heenreis: 9.00 uur vanaf de parkeerplaats bij Zwembad 'Kromme Rijn', Weg naar Rhijnauwen te Utrecht. Gratis parkeren!

Terugreis: 18.30 vanaf Keulen. Verwachte aankomst Utrecht, ca. 21.30 uur.

Speciale lustrumprijs: 20,- euro p.p. incl. vervoer per luxe touringcar, koffie met appelgebak op de heenreis, toegang Ludwigmuseum, rondleiding (Duits) door professionele gidsen van het museum.

Aanmelden: vanaf maandag 15 januari 2012 via www.vriendenhovoutrecht.nl

Vrienden ontvangen *begin januari* een uitnodiging per post/email met alle informatie.

Museum Ludwig te Keulen

Toelichting

De verzameling van het Museum Ludwig toont een representatief overzicht van moderne kunst tot en met actuele ontwikkelingen op dit gebied. Een belangrijk onderdeel van de collectie is de afdeling Amerikaanse Pop-art; het is de grootste collectie van deze kunststroming buiten de Verenigde Staten. Er zijn belangrijke werken te zien van onder anderen Jasper Johns, Andy Warhol, Roy Lichtenstein en Edward Kienholz. Daarnaast heeft het museum verzamelingen met werken van meesters van de Russische Avantgarde uit de jaren '20, met schilderkunst van het Duitse expressionisme via de schenking van de Sammlung Haubrich (Die Brücke) en de grootste collectie schilderijen van Pablo Picasso in Duitsland.

'Vor dem Gesetz' (Kafka)

Ter gelegenheid van het afscheid van Kasper König, directeur van het Ludwig Museum sinds 2000, wordt een speciale tentoonstelling georganiseerd:

'Vor dem Gesetz', Skulpturen der Nachkriegszeit und Räume der Gegenwartskunst.

'Vor dem Gesetz' is Königs laatste tentoonstelling in het Ludwig Museum in Keulen.

Franz Kafka's parabel 'Vor dem Gesetz' dient als uitgangspunt en metafoor voor de tentoonstelling.

Figuratieve sculpturen uit de jaren '50 -als onderdeel van de Europese geschiedenis- worden verenigd met uitgebreide bijdragen van hedendaagse kunstenaars die de universele kwestie van de mensenrechten in relatie met het behoud van de persoonlijke waardigheid brengen. De tentoonstelling omvat aldus een tijdsperiode van zestig jaar en geeft zo een overzicht van de existentialistische mogelijkheden van hedendaagse kunst.

MANIFESTA 9

Manifesta 9, Hasselt/Genk, woensdag 25 juli 2012

De Europese Biënnale voor Hedendaagse Kunst, die in 2012 plaatsvindt op het terrein van de speciaal daarvoor gerenoveerde mijngebouwen in Hasselt/Genk (Belgisch Limburg).

De negende editie wordt samengesteld door Cuauhtémoc Medina (Mexico) met co-curatoren Katerina Gregos (België) en Dawn Ades (UK).

Samen met de Biënnale van Venetië en de Documenta in Kassel behoort de Manifesta tot de meest vooraanstaande kunstmanifestaties van Europa. Om de twee jaar worden grootse tentoonstellingen georganiseerd in een andere Europese regio. www.manifesta9.org

Lustrumprijs: 20,- euro p.p. Vriendendonateurs 2012 ontvangen in het *voorjaar 2012* een uitnodiging per email/post.

de mijngebouwen van Hasselt/Genk die Manifesta 9 zullen huisvesten

Donateur worden?

www.vriendenhovoutrecht.nl, of bel naar Mathee Valetton: 030-6912944

Voor overige informatie: Engelen Verhoeff, verhoeff@zonnet.nl, 030-2316330 of pdesmidt@planet.nl, 030-2518393

Zie ook informatie in de advertentie op de achterpagina van dit blad.

Het donateurschap van de Vrienden staat uitsluitend open voor (oud)cursisten van HOVO Utrecht!

Namens het bestuur wens ik u Prettige Feestdagen en hoop u bij één van onze lustrumactiviteiten te mogen begroeten!

Met vriendelijke groet,
Paula de Smidt
Vrienden HOVO Utrecht, voorzitter

Afrika, de rode draad door het leven van dr. Harrie Leyten

Door dr. Marijke Peyser

PROFIEL

TOP
DOCENTEN

wie: Harrie Leyten

Woonplaats: sinds 1976 in Naarden

Werk: hoewel gepensioneerd geeft hij cursussen bij HOVO Utrecht, Nijmegen, Leiden, Amsterdam en sinds dit jaar ook in Eindhoven en Zwolle.

Krant: de Volkskrant, de NRC, Tribal Art en African Arts

Must read: David van Reybrouck, Congo

Hobby: op de hoogte blijven van alle literatuur die betrekking heeft op Afrika. Kunst, antropologie en niet-westerse sociologie hebben mijn bijzondere aandacht.

Lijspreuk: 'Leef met het mooie en het lelijke'

Het zeer rijke leven van Harrie Leyten laat zich moeilijk samenvatten in een tekst van zeshonderd woorden. Dat is dan ook de reden dat ik 'een van de TOP docenten van HOVO Utrecht' uitnodig een aantal hoogtepunten uit zijn leven en werk nader toe te lichten.

In 1961 werd u tot priester gewijd en vertrok u datzelfde jaar nog als missionaris naar Ghana. U had er verschillende functies. Eén ervan was diep in het binnenland. Hoe moeten wij ons uw verblijf aldaar voorstellen? Hoe verliep een typische dag?

Het gebied waar ik woonde en werkte was zo groot als de provincie Utrecht. Ik verplaatste me vaak te voet met een aantal dragers, om in de dorpen de mis op te dragen. Op onze bestemming aangekomen, ging ik alle huizen af om de bewoners te begroeten en te vragen hoe het met hen ging. Aan het einde van de dag, zo rond 19.00 uur, hield ik een dienst. De volgende dag begon gewoonlijk met een eucharistieviering. Na mijn ontbijt, hield ik 'jour'. In het huisje waar ik logeerde, ontving ik mensen met vragen en problemen. Later op de ochtend ging ik op ziekenbezoek en waren er doopplechtigheden. Aan het eind van de middag, na een verkwikkende siësta, was het tijd om het volgende dorp te bezoeken.

Aan dit missiewerk kwam een einde in 1971. U kwam terug naar Nederland; u werd directeur van het Afrika Centrum te Cadier en Keer, bij Maastricht. In 1973 kreeg u een sabbatical en ging u in Oxford sociale antropologie studeren. De titel van uw Masters is: The cult of the right Hand in S.E. Nigeria. Deze titel maakt erg nieuwsgierig!

IKENGA beeld

Het Ibo volk, dat in het zuidoosten van Nigeria woont, is onafhankelijk en zelfstandig van aard. Eigenschappen die een jongeling die de leeftijd heeft om te trouwen, moest laten zien. Dat was dan ook de reden dat een jongeman zijn dorp diende te verlaten om pas terug te keren, als een ware held, met het hoofd van een lid van een ander volk. Er werd dan uitbundig feest gevierd;

huwelijksplannen werden gesmeed, er werd een huis gebouwd. In deze woning werd een beeld geplaatst, IKENGA genaamd. In de plaatselijke taal wil dat zeggen 'de kracht van de rechterhand'. Deze gestalte boezemde ontzag in: hij was naakt en viriel. Zijn gezicht was ruig; op het hoofd droeg hij ramshoorns. Het is de verbeelding van de idee dat het de rechterhand is die de man in staat stelt zijn ideeën te verwezenlijken. Het onthoofden van een medemens

het Yaondé Benedictijnerklooster

is nu niet meer toegestaan maar het streven naar een persoonlijke prestatie leeft bij alle Ibo.

Van 1975 tot 1995 bent u als conservator verbonden aan het Tropenmuseum te

Amsterdam. U bent actief betrokken bij o.a. een vijftigtal tentoonstellingen. U publiceert boeken en artikelen en u reist door Afrika om voorwerpen te verzamelen voor het museum. Hoe beleefde u in deze periode het contact met Afrika?

In die periode heb ik contacten met de plaatselijke intelligentsia en academici. Het veldwerk is dan afgelopen. Tijdens verzamelreizen koop ik vooral op markten. Het kopen van particulieren is voor mij uit den boze: het is een kwestie van respect voor hun eigendommen. Bij aankoop gaat het altijd om gebruiksvoorwerpen, daar kunst wordt beschouwd als beschermd erfgoed. Natuurlijk heb ik mijn ogen en oren goed open als ik op reis ben: het verzamelen van informatie voor tentoonstellingen, artikelen en boeken is van onschatbare waarde.

De kroon op uw werk in Afrika en uw werkzaamheden in Nederland – met andere woorden uw grote kennis van dit werelddeel, haar bevolking en kunst – wordt de voltooiing van uw proefschrift (in 2012) 'Objects with power in indigenous African religions'.>>>

college in het Yaondé klooster

<<< Mijn proefschrift 'Objects with power in indigenous African religions' is de voortzetting van mijn op literatuuronderzoek gebaseerde Masters thesis, 'The cult of the right hand in S.E. Nigeria'. In het Nederlands zou de titel van mijn proefschrift als volgt kunnen luiden: Voorwerpen met kracht. Bij 'voorwerpen met kracht' denk ik op de eerste plaats aan hun religieuze waarde. Een voorbeeld ter verduidelijking: wanneer een jonge vrouw niet zwanger kan worden, wendt zij zich tot een lokale priester. Hij zal

over haar bidden en haar vragen een (houten) afbeelding te laten snijden van het kind zoals ze dat zou willen hebben en dat in haar omslagdoek met zich mee te dragen. Zij zal dan zwanger worden door de kracht van het ritueel en het voorwerp.

Afrika is de rode draad in mijn leven. Ik vertrok als jong missionaris om Afrika te bekeren. Nu heb ik de overtuiging dat Afrika mij meer gebracht heeft dan andersom ... <

HOVO Utrecht-Amersfoort opent cursusjaar 2011/2012

Of hoe de eerste klap een daalder waard is...

het gloednieuwe pand van HU-Amersfoort

Op vrijdag 23 september opende HOVO Utrecht-Amersfoort het cursusjaar 2011-2012.

Met een sprankelend programma werd hiermee een oude traditie in ere hersteld.

Door Ronald Vis

Burgemeester Lucas Bolsius van Amersfoort opent met een glimlach: Studenten van de HU-Amersfoort vragen buiten, bij de mooie natuurstenen en trapsgewijze entree, of hij soms de burgemeester is, gelet op zijn ketting. 'Dan bent u wel een jonge burgemeester'.

Burgemeester van Amersfoort

Binnen zegt hij met een smile dat hij tot de doelgroep van HOVO 50+ behoort, en ook zojuist voor de 4e keer vader is geworden (brede lach: 'ook nog eens van de eerste leg'). Het leven biedt 50+ ers zeker nog vele uitdagingen en mogelijkheden. Met die vrolijke noot werd het cursusjaar 2011/2012 van HOVO Utrecht-Amersfoort geopend. Bij de ongeveer 80 aanwezigen valt daarover geen wanklank te horen.

Dhr. T. Wagenaar, directeur van Natuur en Milieu, houdt daarna een goedvol betoog over 'duurzaamheid' met een hoog gehalte aan realiteitszin en zegt en passant ook nog dat zijn ouders ook HOVO cursisten zijn waardoor hij het begrip HOVO kent.

Dhr. G. Prinsenbergh, docent van HOVO Utrecht-Amersfoort spreekt over 'Keuzebiografie: omhelzing van het bestaan, over onze levensloop in deze tijd'. Geen wonder dat na afloop nog druk werd nagepraat en met de inleiders werd gediscussieerd.

Op deze manier het HOVO Utrecht-Amersfoort cursusjaar openen vraagt om een vervolg, de eerste klap was echt een daalder waard!

Ronald Vis,
lid programmacommissie

Mw. Corine de Maar, coördinator HOVO Utrecht-Amersfoort

we praten wat na...

Meer dan het gewone... Het 'Achter de Schermen' programma van HOVO Utrecht. Door Joop Ross

HOVO Utrecht gaat met 'Achter de Schermen' alweer het derde seizoen in. Het afgelopen seizoen werden acht excursies uitgevoerd, voorbereid en begeleid door de diverse leden van de werkgroep AdS. En met succes mag je wel zeggen! Bij elkaar trokken deze excursies zo'n 140 deelnemers. En als je kijkt naar het resultaat van de evaluaties, dan worden de excursies door de deelnemers overwegend positief (tot zeer positief) gewaardeerd. Het grootste aandachtspunt van de werkgroep is het bewaken van de kwaliteit en het vasthouden aan het afgesproken 'format'.

Hoofdpunten daarin zijn:

- de directe combinatie van theorie (lezing) en praktijk (rondleiding);
- uit te voeren binnen een dag of een dagdeel (uitzonderingen daargelaten);
- de locatie voor de lezing is zo veel mogelijk op de plaats 'waar het te zien is';
- een kijkje 'Achter de Schermen' bieden op plaatsen waar je anders niet zo snel komt;
- inhoudelijk en kwalitatief passend bij het niveau van HOVO Utrecht.

Het laat zich raden dat dit nog niet zo eenvoudig is! Over het algemeen barst het van de ideeën. Maar lang niets alles is haalbaar of is in te passen. Veel wordt afgewezen als te eenvoudig, of juist te ingewikkeld. Maar het meeste gaat de prullenbak in omdat het niet voldoet aan de hoofdpunten van het format, niet voldoende AdS gehalte heeft zegt de werkgroep dan. Ook het komende seizoen zal dat zo zijn en blijft de werkgroep op zoek naar 'meer dan het gewone'!

Wat was en wat komt...

Wat was...

Kasteel het Nijenhuis te Heino

Dit Kasteel maakt deel uit van Museum de Fundatie te Zwolle. Het Nijenhuis werd bewoond door de voormalige Boymans directeur Hannema en hij verzamelde daar zijn uitgebreide persoonlijke collectie. Na een lezing over Hannema (en zijn collectie) en een rondleiding door het Kasteel

het depot van Het Nijenhuis

(waar op dat moment de expositie 'Silk Cut' te zien was van Rob Scholte), was het hoogtepunt toch wel het bezoek (in kleine groepjes) aan het depot van het Kasteel, waar de collectie van Hannema is opgeslagen.

Dit bezoek is maar aan zeer weinigen vergund! Aan de excursie namen 25 personen deel en behalve een paar organisatorische minpuntjes, was het een prachtige dag in de zeldzaam mooie omgeving van Kasteel het Nijenhuis.

Kasteel Amerongen

Nog een Kasteel, maar dit keer vanuit een heel andere invalshoek. Kasteel Amerongen is kortgeleden na een restauratieperiode van 10(!) jaar weer geopend voor publiek. 30 deelnemers gingen op zaterdag 17 sept. op bezoek om het resultaat te bekijken.

Na een lezing over de samenhang tussen de kastelen en buitenplaatsen op de Utrechtse Heuvelrug en een lezing over de ontwikkeling van de tuinen rond het Kasteel 'door de eeuwen heen' (gevolgd door een wandeling), was het hoogtepunt toch wel de lezing over de restauratie van Kasteel Amerongen. Uitgangspunten van de restauratie en de praktische problemen waar de restaurateurs mee te maken kregen kwamen aan de orde. Een en ander aan de hand van

prachtig beeldmateriaal. Indrukwekkend was het verhaal over de restauratie van het muurbehang. De zorg en toewijding om het oorspronkelijke behang weer in oude staat terug te brengen, maar ook kwalitatief van deze tijd te maken, leverde de nodige bewondering bij de deelnemers op!

Daarna kon nog een bezoek gebracht worden aan het Theatrale Multimediaspektakel in het Kasteel 'Een dag uit het leven – Kasteel Amerongen in 1680'.

Wat komt...

Voor het Voorjaar in 2012 staat ook nog veel moois op het programma:

- een reprise van de excursie naar NedTrain Haarlem, met een inkijkje bij het reviseren van treinstellen;
- een bezoek aan de Rijksdienst Cultureel Erfgoed te Amersfoort, met een prachtig programma over het behouden en bewaren van cultureel erfgoed in Nederland;
- twee colleges over de geschiedenis van de opera en een excursie naar de domeinen van de Ned. Opera in het Muziektheater te Amsterdam;
- een korte cursus in de Hortus van de UU rond geneeskrachtige kruiden.

Steeds als er een excursie gereed is qua voorbereiding, komt deze op de website van HOVO Utrecht te staan. Kijk daar dus van tijd tot tijd naar nieuwe AdS activiteiten. In een enkel geval wordt u daarop ook via een aparte mail opmerksaam gemaakt. hovoutrecht.nl>>> **ons aanbod**

Overigens: **aanmelden uitsluitend via deze site.**

En... wees er snel bij, want soms kunnen er, gezien de te bezoeken locatie, maar een beperkt aantal deelnemers mee. <

restauratie vloer grote zaal

Aanbevolen...! cursussen voorjaar 2012

Van de Hogeschool Utrecht

Van griot tot rapper

De literatuur en cultuur van Afrikaans Amerika

Deze cursus voert u via de slavenscheperen en de eerste op schrift verschenen verhalen van Amerikanen van Afrikaanse afkomst naar de hedendaagse zwarte literatuur en rapmuziek. Hoewel de voertaal Nederlands is, maakt de cursus gebruik van (Engelstalige) teksten die een breed scala van genres bestrijken: de zogenaamde 'slave narratives', 'spirituals' en gospel, 'trickster tales', jazzpoëzie, fictie en rapteksten. Ook wordt veel gebruikgemaakt van geluidsmateriaal en, indien mogelijk, documentaire en film.

Enkele thema's die aan bod komen zijn: overblijfselen van het Afrikaanse in de Afrikaans-Amerikaanse cultuur, slavenverhalen en de omstandigheden van hun publicatie, de Harlem Renaissance, zwart nationalisme en rap.

Docente: Mw. Dr. N.E. Reith

Voor kennis: De voertaal van de cursus is Nederlands, maar u heeft een goede kennis van het Engels nodig om de teksten te kunnen lezen en de lezingen goed te kunnen volgen.

Data: maandagen van 2 april t/m 21 mei 2012 (niet 30 april, 7 bijeenk) van 11-13 u op de Hogeschool Utrecht.

Code 01L222

Van Hogeschool Utrecht-Amersfoort

Het creëren van uitdagingen op maat

Voor na je 50e

De nieuwe generatie senioren, geboren in de jaren veertig, vijftig en begin zestig, heeft andere ervaringen opgedaan dan de generaties daarvoor of daarna. Ze hebben dus andere perspectieven op de toekomst. In theorie worden daar opvattingen over geformuleerd. Maar wat wil die generatie vanaf 50-55 jaar eigenlijk zelf? Hoe creëert ze persoonlijk en samen de uitdagingen? Klopt het dat de levenskunst voor deze groep betekent: streven naar een fysiek en mentaal actieve, gezonde en zinvolle leefstijl; midden in de samenleving willen (blijven) staan; continu zichzelf willen ontwikkelen en veel sporten én in netwerken al samenwerkend leren en ontwikkelen? Klopt het dat werk, zorg, ontspanning en zelfontwikkeling gebieden blijven waarop ze actief wil blijven en waarin toekomstgericht wordt geïnvesteerd, ook in de relaties met anderen, in de omgeving en in het inspirerend communiceren met anderen?

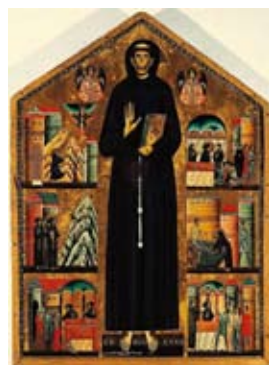
De HOVO-cursus is bedoeld om ervaringen met 'hoe optimaal te leven' met elkaar te delen. Ook wij vormen een netwerk, waarin al samenwerkend een perspectief wordt ontwikkeld. Er ontstaat een eigen model van actief leven, leren en ontwikkelen. Daarmee vullen we een stukje van deze uitdaging in, uiteraard afgestemd op onze mogelijkheden. Dus op maat.

Docent: Dhr. Dr. Edwin Timmers

Data: woensdagen 1 februari t/m 21 maart 2012 (7 bijeenk.) van 14-16 u op de Hogeschool Utrecht-Amersfoort te A'foort. *Code* 02M228

uitdagingen, vooral na je 50e...

Van de Universiteit van Tilburg/ Faculteit Katholieke Theologie

Spirituele denkers: filosofie als levenskunst

Het lijkt een rare combinatie: filosofie en spiritualiteit. Sinds aan het einde van de Middeleeuwen theologie en filosofie van elkaar gingen scheiden, zijn spiritualiteit en wetenschap van elkaar vervreemd. Toch is de waterscheiding maar slechts uiterlijke schijn. Theologen en filosofen als Plato, Aristoteles, Augustinus, Bonaventura, Ruusbroec, Kierkegaard, Levinas en Marion buigen zich over de vraag wat het goede leven is, en hoe een mens dat kan leiden.

Prof.dr. Bert Blans leidt ons in over filosofen en theologen die iets zinnigs en verrassends te zeggen hebben over levenskunst.

Code: 05R236

Voor het volledige cursusprogramma voorjaar 2012 en aanmelden:
zie de cursusgids of www.hovoutrecht.nl>>>ons aanbod

Van de Universiteit Utrecht

In de voetsporen van Odysseus

Cursus op locatie aan de Ionische Universiteit. Aansluitend twaalfdaagse reis door de Griekse tijd en ruimte op Corfu & Ioannina/Zagoria. De reistijd is anders dan in de cursusgids aangegeven. Zaterdag 28 april tot dinsdag 8 mei (12 dagen, ca. 1500 euro). Op Corfu beginnen we onze eigen Odyssee, allereerst door het volgen van zes Engelstalige colleges aan het Departement Geschiedenis van de Ionische Universiteit. In deze colleges behandelen we de regionale geschiedenis van de Ionische eilanden en Epirus, specifieke archeologische vondsten en een aantal historische monumenten die we gedurende onze reis gaan bezichtigen.

Reisleider: Mw. Drs. M. Richters is een Nederlandse antropologe die in Griekenland onderzoek heeft gedaan en vloeiend Grieks spreekt.

Aanmelding: Bij Rob Regnault van Orion Reizen (www.orionreizen.nl, tel. 030-6380066, e-mail: info@orionreizen.nl). U kunt ook het aanmeldingsformulier achterin de gids gebruiken of downloaden vanaf de website, invullen en toesturen aan: Orion reizen, Postbus 14215, 3508 SH Utrecht. Code 03X239

Georg Büchner, melancholicus en revolutionair

Kort na de dood van Goethe en Hegel verschijnt de jonge geniale Duitse schrijver Georg Büchner (1813-1837) op het toneel. Hij veroorzaakt in de Duitse literatuur een revolutie, die echter door zijn tijdgenoten nauwelijks wordt waargenomen. Büchner plaatst de Magenfrage op de agenda, de sociale ongelijkheid die tijdens en na de Verlichting was blijven liggen in de Duitse literatuur. Hij geeft een nieuwe interpretatie aan het trauma van de Duitse intellectuelen van de Goethezeit: de Franse revolutie.

Docent: Dhr. Dr. K.F. Gille is gastdocent nieuwe Duitse letterkunde aan de Universiteit Leiden, en gastonderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam.

Goede passieve kennis van het Duits (leesvaardigheid) is vereist.

Data: woensdagen van 8 februari t/m 4 april 2012 van 13.15-15.00 u (niet 22 februari, totaal 8 bijeenkomsten). Code: 03L225

Zomeracademie 2011

Begrensd door het thema van de afgelopen Zomeracademie, n.l. 'De Uitdaging', gaven een zestal sprekers met een uitdagend college vorm aan het door hen gekozen onderwerp.

- **Zoeklicht op toezicht** - Mr. Gert van Maanen

- **Natuur en Cultuur in Japan** - Drs. Carien van Beek

- **'Fictionele passie'** - Dr. Hans van Stralen
Het lijdensverhaal van Christus in de moderne literatuur

- **Hoe erotisch is het Christendom** - Dr. Laurens ten Cate
Een filosofische voordracht over verbod, schaamte en de dood van God

- **'150 jaar Italië'** - Drs. Hubert Schrijnemakers
Garibaldi, Mussolini, Berlusconi en de indentiteit van Italië

- **'Circulaire geschiedenis'** - Prof. dr. Maarten van Rossem
Wat leren we van de geschiedenis?

Hebt u dat, om wat voor reden dan ook, allemaal gemist, dan kunt u dat gemis goed maken. Alle lezingen staan op de website van HOVO Utrecht. Op een prachtige manier vorm gegeven en incl. de PowerPoint Presentaties.

hovoutrecht.nl>>>HOVOvideo>>>zomeracademie 2011. Trouwens, ook het mooie concert van de openingsbijeenkomst kunt u daar beluisteren en bekijken!

Belangrijke adressen HOVO Utrecht

Bureau HOVO

Mw. C.L. Derks
 Mw. Y.C.M. van der Valk
 e-mail: y.c.m.vandervalk@uu.nl
 Bezoekadres:
 Bestuursgebouw Universiteit Utrecht
 Heidelberglaan 8
 kamer 260, Utrecht-De Uithof
 e-mail: hovo@uu.nl
 Postadres:
 Postbus 80125, 3508 TC Utrecht;
 tel. 030-2533197
 (ma.- di.- wo.- do.- van 9.00 tot 12.30 uur)

Coördinatoren

Algemeen coördinator

Dhr. drs. G.W. van Dorp
 Postbus 80125, 3508 TC Utrecht
 tel. 030-2533197, mobiel 06-53163874
 (maandag en donderdag)
 e-mail: g.w.vandorp@uu.nl

Voor informatie over de inhoud en het niveau van een cursus kunt u terecht bij de coördinator van de instelling die de cursus verzorgt.

Hogeschool Utrecht

Mw. Eva van Berne
 Centrum Archimedes
 Padualaan 97
 Postbus 14007, 3508 SB Utrecht
 Tel. 088 - 481 73 56
 e-mail: eva.vanberne@hu.nl

Hogeschool Utrecht-Amersfoort

Mw. C. de Maar
 De Nieuwe Poort 21, 3812 PA Amersfoort
 Tel. 06 4260 5509
 e-mail: corine.demaar@hu.nl

Universiteit Utrecht

Mw. dr. H.W.G. Leenders
 Postbus 80125, 3508 TC Utrecht
 tel. 030-2532975 (maandag en donderdag)
 e-mail: h.w.g.leenders@uu.nl

Universiteit van Tilburg/Faculteit Katholieke Theologie (locatie Utrecht)

Dhr. drs. H.J. van Hout
 Postbus 80101, 3508 TC Utrecht
 tel. 030-2531882
 e-mail: h.j.vanhout@uvt.nl

Universiteit voor Humanistiek

Dhr. drs. Paul Boon
 Postbus 797, 3500 AT Utrecht
 tel. 030-2390100
 e-mail: p.m.boon@planet.nl

Het HOVO Utrecht Magazine is een gezamenlijke uitgave van HOVO Utrecht en de Vrienden van HOVO Utrecht.

Het Magazine verschijnt 2 maal per jaar, in het voorjaar en in het najaar.

Redactie:

Ineke Oomen
 Marijke Peyser
 Gert Rauws
 Gerard van Dorp
 Job Mulder (fotoredacteur)
 Joop Ross (eindredactie)

Verder werkten aan dit nummer mee:
 Paula de Smidt
 Engelen Verhoeff-Schot
 Oedzge Atzema
 Yvonne van der Valk
 Ronald Vis

Redactieadres:

Bureau HOVO Utrecht
 Yvonne van der Valk
 Postbus 80125
 3508 TC Utrecht
 e-mail: hovo@uu.nl

Oplage: 4000 ex.

Vormgeving en opmaak:

Joop Ross
 Druk:
 Zuidam Uithof
 Drukkerijen

Vrienden van HOVO Utrecht

De Stichting Vrienden van HOVO Utrecht ondersteunt het werk van HOVO Utrecht en behartigt de belangen van de cursisten door o.a.:

- Vertegenwoordiging in het bestuur van HOVO Utrecht;
- Deelname aan de programmacommissies;
- Eindredactie en vormgeving van het HOVO Utrecht Magazine;
- Assistentie bij activiteiten van HOVO Utrecht, zoals de seizoensstart en de Nieuwjaarsbijeenkomst.

Activiteiten:

- In het najaar een (dag)excursie voor Vrienden en introducés; gewoonlijk per toeringcar naar een belangwekkende tentoonstelling of activiteit in Duitsland of België;
- In het najaar de Vriendenmiddag voor donateurs en vrijwilligers: een lezing over een cultureel-historisch onderwerp, gevolgd door een borrel.

U kunt donateur worden voor € 10,00 (of meer) per kalenderjaar.

Als Vriend van HOVO Utrecht kunt u deelnemen aan de activiteiten die de Stichting organiseert.

Aanmelding nieuwe donateurs en hernieuwing bestaande donateurs2011:

Bij voorkeur via de website www.vriendenhovoutrecht.nl

Daar treft u ook alle actuele informatie aan over de Stichting en de komende activiteiten.

ZuidamUithof Drukkerijen

www.zuidamuithof.nl

ZuidamUithof Utrecht

Heidelberglaan 8, kamer 0.43
3584 CS Utrecht

ZuidamUithof Houten

Lange Schaft 5a
3991 AP Houten

030 - 256 79 00
info@zuidamuithof.nl

de
kracht
van

AANDACHT
29/0/100/0

Vakmensen met gevoel voor kleur

Studystore. De snuggere studieboekenwinkel.

Studystore (voorheen Selexyz) houdt de meeste door HOVO Utrecht aangegeven boeken op voorraad of kan deze anders snel bestellen.

Adressen:

Binnenstad Utrecht: Minrebroedersstraat 13,
tel. 088 - 33 99 30
E-mail: recht.mbs@studystore.nl
De Uithof Utrecht: Heidelberglaan 2
tel. 088 - 33 99 300
E-mail: algemeen.uithof@studystore.nl

Neem voor aanvang van een cursus minsten een week van te voren contact op met Studystore om een boek te reserveren!

STUDY
STORE

Simpel besteld, snel geleverd en scherp geprijsd. Daar staat studystore voor. Ga naar studystore.nl of stap binnen in het filiaal bij jou in de buurt. Tot snel.

www.studystore.nl